

Matḥó Waúṅšila Thiwáhe

Episode Script

Episode #6A

"Trouble With Money /

Mázaska Kamná Sáṅm Iyéič'iyapi"

- Sister Mázaska yuhápi čháṅna, táku óta opḥétḥuṅ-phičá, óta as'íṅpi,
Brother éyaš táku čha isáṅm waṅkálkal úṅ kiṅ hená éktuṅžapi šni yo.
Sister [iḥát'e]
Brother [iḥát'e] Ḥ'añhíyehčičiṅ yaíṅnaṅke.
Sister Tókša čhičígleṅiṅ kte.
All [iḥát'api]
Papa Čhašníyaṅ owíyopḥeye ki tókhiyani yíṅ kte šni.
Sister Híṅ!
Brother/Sister [okíniya] Mahówiṅža Ógle!
Sister Ógle kiṅ hená tuwé ke éyaš as'íṅpi.
Mama Íṅska, ógle ikčéka s'eléčheča.
Brother Hiyá, iyéš lená paṅḥyá waštéšte!
Papa Na paṅḥyá othéḥike yeló.
Mama Tukhí! ... Niyáte kiṅ wičákḥe. Líla mázaska óta.
Sister Éyaš ḥtálehaṅ ógle tḥektḥéča etáṅ uṅyúhapi kta iyéhaṅtu kéhe.
Mama Éyaš lená othéḥiḥike.
Brother Ho naháṅ wíyuhloke tḥéča kiṅ hé líla othéḥika kéhe šáṅ opḥénič'itḥuṅ,
até.
Papa Éyaš hé tḥókča yeló. ... Iṅchéye winúḥča.
Mama Uṅkiš theḥíya waúṅkamnapi čha íṅš uṅkíyepi-ke kiṅ hé niyáte kiṅ kḥé.
Brother Híṅyaṅka po! ... Waúṅkamnapi háṅtaṅš ... tókkel uṅčhíṅpika
wópḥeuṅkič'itḥuṅpi kta he?
Mama Kta načhéče.
Sister Mahówiṅža ógle é k'éyaš?
Papa Načhéče.
Sister Paṅḥyá.
Brother Khilí!
Papa Éyaš tókheškhe mázaska niglámnapí kta huwó?
Brother Wóthāṅiṅ wówapi kiṅ wakpámni kta owákíhi.
Sister Wawíyopḥeuṅyaṅpi kte.
Brother Waḥpé wičhúṅkičiyuṅtapi kte.

Sister naíňš owóžu kin wičhúnkičiyušłapi kte.

Sister Wáh.

Papa Wáh wayákamnapi kta ognáyaň. Héčhanuňpi kin oň'áňk'hoya ógle kin niglámnapí kte ló.

Brother Ečháňni henákča uňyúhapi kte. Líla óta uňkíglamnapi, inčhéye, tháňkší.

Sister Čhiňtók! Líla, líla óta!

Mama [iňá] Tukhí, tónakča iglámnapí ka héči?

Papa Éyaš takómni thókáta wówačhiňye heníčhapi kte ló. Wówaši wóhitika heníčhapi kte ló.

Brother Wanáhča na waptáye kin ikčéya ičhágiň naháň mišnála wapákse. Miyéčažužu háňtaňš yathí ektá čhičáamniň kta owákíhi. ... Hunáhomni pi akáňmaňkin kte.

male bear Hiyá, ... héčhel wačhíň šni. Éyaš philámayaye.

Sister Tókheškhe wayákamna, thibló.

Papa Tanyáň wayákamnapi s'eléčheča yeló.

Papa Tanyáň ečhánuňpi čha asníkiya po ... Hoğáň ki uňkíčhohanpe ló. Hiyú po.

Brother Wóphila uňkéníčiyapi, éyaš okháhšniyaň waúňkamnapí.

Papa Hó čha éčuňčih waglúla etáň owíčhale ómakiya po.

Brother Eháňni uňníčipahipe ló, Até.

Papa Wíyukčan walúphike ló, Čhíňkš. Philámayaye.

Brother Mázaska núňm mak'ú wo.

Papa núňm! ... Wáh k'éya, atémayape ló. Išíčhola šna waglúla owíčhale ómayakiyape ló.

Sister Uňkámnapí.

Papa Háň wakámnapí kta iyéhanťu.

Sister Thibló!

Sister Iwóuňglake kin yéksuya he?

Brother Oháň, ... yačhíň háňtaňš hoúňničičuwapi kte.

Sister Kitáňla uňyéčičažužupi háňtaňš.

Papa Hiyá, ... tókša miyé howákuwa kte ló.

Mrs. Grizzle Wakáyeđe ošpáye omníčiye kin líla ektá awáčhanťmi.

Brother Tháspáňpħa mní! Tháspáňpħa mní sní!

Sister Mázašala wikčémna ečéla.

Mrs. Grizzle Philámayaye.

Mrs. Grizzle Lé ... tháhíjšpa kiŋ iyómičiyaza ye. ... Tanyáŋ waáwableze hčě šni. Wáŋ lé, kašpápi waŋ.

Sister Oh!

Brother Iyókičiyazapi, iyókičiyazapi, kašpápi okhíse uŋ!

Papa Héčhetu weló. ... Owášpe waŋ owále-he kiŋ hé lé é.

Mama Híŋ, wičháħča! ... Íŋše kitáŋla naǵíyemič'ie.

Mama Mathóla kiŋ thókča áyapi. Wičhóni kiŋ lé wakámnapí kiŋ é hčě šni.

Papa Ítokħa šni yo, winúħča, ... toháŋl mázaska iyénakča iglámnapí kiŋ táku kiŋ iyúha ečhél iyáyíŋ kte ... Híŋyaŋka!

Sister Khilí. ... Henákča!

Brother Khilí!

Brother Mahówiŋža uŋ hená opħéuŋthŋuŋpi kte.

Sister iħát'e]

Sister Paŋħyá!

Mama Waŋná táku kiŋ iyúha ečhél iyáyíŋ kta načhéče.

Papa Ógle lečhála kiŋ tókħanuŋpi he?

Mama Naháŋħčíŋ opħétħuŋpi šni.

Papa Huh?

Sister Mahówiŋža kiŋ é na ógle zigzíča kiŋ kħó opħéuŋthŋuŋpi háŋtaŋš

Brother waphóštaŋla etáŋ agná uŋk'úpi kte.

Sister uŋk'úpi kte!

Papa Tókhe iyénakča yakámnapí šni yélakħa.

Brother Háŋ, Até, tókhel waúŋkamnapí kte kiŋ slol'úŋkiyapi.

Sister Líla, líla óta!

Sister [iħát'e]

Papa Táku ke éyaš héktakiya ečhél iyáyíŋ kte.

female bear Má, wathókeča tháŋkíŋkiŋyaŋ. Tuktél lušpí he?

Sister Očhíčiyaka owákihi šni. Hé thiwáhe kiŋ tháwapi.

Sister Mázaska waŋžíla.

Lizzy Wópħetħuŋ uŋhípi šni,

Sister Iyúškiŋyaŋ waŋčhíyaŋkapi.

Milly Haṅpóšpula uṅškátapi kta, čha nícho uṅhípi.

Sister Omákħaṅ šni. ... Tanyáṅ miyéčhopi, éyaš owákihi šni.

Lizzy Wawíyopħeyapi ečé ečhánuṅ.

Milly [čhuwí okíniya] Uṅkíyayiṅ kte.

Sister Híṅyaṅka!

Sister Mázaska okhíse igláwa wíyopħečhičhiyapi kte.

Brother Maṭhó Maḵhóčhe owápi kiṅ lená mázaska waṅžíla igláwapi.

Brother Tħaṅhánši, waṅží opħéṭħuṅ yahí he?

Cousin Freddie Hiyá, táku waṅží yuhá uṅškátaiṅ kta čha wahí yeló.

Brother Tanyáṅ miyéčho, éyaš waná omákħaṅ šni.

Brother Wóphila. Iyókphiya yuhá yo.

Cousin Freddie Óhiṅniyaṅ oníkħaṅ šni s'elé,

Brother Háj, ... hayápi eyá waštéšte čha opħémič'itħuṅ kte.

Brother Híṅyaṅka! ... Okhólakičhiye othí nitháwa kiṅ yumázaska oyák'u oyákihi.

Brother Mázaska kiṅ okhíseya bluhá kte.

Cousin Freddie [čhuwí okíniya]

Brother Thípi kiṅ yaḡlúha na ... íṅyaṅgwakhiyiṅ kte. Héčhetu he? ... Iyúkčaṅ yo!

Mama Waskúyeča eyá wakáḡe kiṅ maṭhóla kiṅ waštélakapi. Éyaš lečhálaš ól'ota wakáḡiṅ na iyúha tókħaḡ'aṅ.

Papa Átaš slolwáye šni

Papa Maṭhóla ki tókhi iyáyapi he?

Mama [čhuwí okíniya] Thiwáṅkata waíglamnapi kiṅ igláwapi s'eléčheča.

Mama Ší! Waná awábleze! Waskúyeča kiṅ wíyopħeyapi. Akhé héčhel wakámnapi čhíṅpi.

Papa Wáṅ eyá ítokħa šni yo. Íškiṅčiya wówaši ečhúṅpe ló.

Mama Éyaš waíglamna aíkpažužupi kiṅ hé héčhetu šni. Mázaska kiṅ ečéla él éwačhiṅpi. Éyaš táku waṅ iyótaṅš šíče kiṅ ...

Papa Wičáyakħe. ... Na heháṅyaṅ wačhántognakapi šni s'eléčheča.

Mama Na okhólawičhayapi kiṅ ób heháṅyela oíyokiphi yuhápi šni.

Papa Háj, ítokħa šni yo, tókša ečhél iyá-

Mama Tókša ečhél iyáyiṅ kte? ... Ešá wičáyakħe šni!

Sister Glešká! ... Máničhičhiya čha uṅ míčayežupi.

Sister Waná hiyú we! Áta waná! Waná hiyú we!

Lizzy Nakúŋ tuwá úpi kta he?

Milly Tuwá ú kte šni kiŋ slolwáye. ... čépħaŋšiwaye kiŋ.

Lizzy Tákuwe?

Milly Eháš okháj šni s'elé. ... Waíglamna kiŋ ečéla él éwačhiŋ.

Lizzy Wagmíza nabláħyapi etáŋ wíyopħeŋkhiyapi kte ħčhiŋ s'elé.

Milly Huhí!

Fuzzy/Cousin Freddie [iħát'api]

Brother Kħolápila! ... Tókhya lápi he?

Cousin Freddie Háu ... tħaŋhájši. Wanáškaŋškanyaŋpi etáŋ waŋyáŋg uŋyáŋpi.
Aŋpétu kiŋ lé tħokáheya kiŋ hé é čha pazópi.

Brother Átaš éwektuŋže ló. ... Eháš okhájšniyaŋ waúŋ s'elé.

Cousin Freddie Eyášna hehé s'a.

Brother Míš-eyá blá wačhiŋ, ... éyaš lé yužáža bluštáŋ kte héčha.

Cousin Freddie Uŋkánipħepi kte šni! Tókša!

Brother Amápħe po!

Mama Má! Wóitħuŋpħeke!

Papa Tħéhaŋ imáġaġanič'iyapi waŋúŋniyaŋkapi šni yeló.

Mama Tákuwe mázaska kiŋ iyáglawapi šni he?

Sister Uŋkígluštaŋpi kštó.

Brother Henákča uŋyúhapi.

Papa Čhá, tókħa huwó?

Sister Čépħaŋši Milly thí kiŋ ektá míčho šni.

Brother Fred é na Fuzzy ób mníŋ kte, éyaš amápħepi šni.

Mama Tákuwe čha héčhetu kéčhaŋnipi he?

Sister Hayápi čhó kiŋ uŋyúhapi kta čha hé uŋ.

Brother Na uŋ anáuŋwizipi.

Papa Hiyá, anániwizipi šni yeló. ... Wáj k'éya ináyayapi kiŋ kičhí
waníglamnapi kiŋ hé líla uŋkítaŋpe ló.

Mama Éyaš tóna okhájšniyaŋ wówašechuŋpi kiŋ hená watóhaŋl šna táku kiŋ
uŋmá él éwačhiŋpi šni.

Papa Wáj k'éya watóhaŋl šna uŋkíš-eyá waéuŋktuŋžape ló.

Sister Táku yakhá he?

Mama Uᅅgnáš Milly na Lizzy na Fred wawíyopǵhewiĉhayakhiyapi kte ĥĉiᅅ ikǵópǵhapi s'elé.

All iǵát'api

Cousin Freddie Lél oíyokiphi uᅅyúhapi, tǵaᅅháhᅅi. Tókhiᅅaš heháhᅅyela okǵólaᅅᅅayayapi šni kéuᅅkeĉhiᅅpi.

Milly Mázaska kiᅅ eĉéla él éwaĉhaᅅni kéuᅅkeĉhiᅅpi.

Brother Tó, tó, émiĉiktᅅᅅa po.

Sister Émiĉiktᅅᅅa pe. ... Ho, hayápi kiᅅ opǵhéuᅅtǵhiᅅpi kte šni. Éeye mázaska kiᅅ mázaska othí waᅅ él éuᅅgnakapi.

Brother Na wamáĵhaškaᅅ eyá uᅅ wówiĉhuᅅk'upi.

Sister Na mahówiᅅᅅa eyá wašákšakala ĉha opǵhéuᅅkiĉ'itǵhiᅅpi.

Brother Na, iyótᅅᅅ lol'ópǵhéuᅅtǵhiᅅpi na óta wiĉhúᅅkiĉhopi.

Sister Iĉhíᅅ okǵólawiĉhuᅅyaᅅpi kiᅅ wakámnapí kiᅅ ísaᅅm waᅅkátuya úᅅpi.

Brother Iyótᅅᅅ waᅅkátuya úᅅpi.

All [iǵát'api]